

Ruskon VPK:n huomioidut lausunnon kohteena olevasta Varsinais-Suomen Pelastuslaitoksen
Palvelutasopäätösluonnoksesta 2021-2024

Lausunnon kohteena olevassa palvelutasopäätösluonnoksessa viitataan asioihin, joissa olisi tarpeellista olla tarvittavat liitteet mukana kuten esim. kuntakohtaiset riskiruutuluokitukset päätöksenteon helpottamiseksi ja ymmärtämiseksi.

Huolenaihe

Ennusteiden mukaan yli 74-vuotiaiden määrä tulee kaksinkertaistumaan Varsinais-Suomessa vuoteen 2040 mennessä. Ikääntyneiden henkilöiden muuta väestöä korkeampi onnettomuusriski yhdistettynä väestön ikääntymiseen, tulee asettamaan haasteita pelastustoiminnalle. Niinpä lausunnossa todetaan paloriskiasumisen lisääntyneen näillä ikääntyneillä ihmisillä. Ikääntyneiden, fyysiseltä kunnoltaan rajoittuneiden tai heikentyneiden ihmisten oletetaan selviävän arkisista toimistaan yhä pidempään ja pidempään kotona. Tulipaloissa tapahtuneista kuolemantapauksista ja loukkaantumisista merkittävässä osassa on tunnistettavissa yhteneviä piirteitä, kuten asukkaan yksinäisyys, ikääntyminen, puutteet fyysisessä toimintakyvyssä, aistien alenemat, muistiongelmia, päihteiden käyttö, mielenterveysongelmat tai kulttuurierot. Tämä on varsin ristiriitainen tilanteen kanssa, jossa pelastuslaitos ei suorita enää asuinrakennusten palotarkastuksia vaan suosittaa ja toteuttaa siirtymistä valvontasuunnitelman mukaiseen omavalvonnan (=itse tehtyyn palotarkastukseen) tekemiseen vuosittain eri alueilla eri kunnissa. Niinpä ikääntyneiden ihmisten asuinrakennuksiin tulisikin palauttaa pelastuslaitoksen suorittamat palotarkastukset, joka helpottaisi ja tukisi ikääntyneiden ihmisten turvallista arkiasumista kotona. Tätä tukee myös velvoite eri tahojen ilmoitusvelvollisuudesta, joka koskee viranomaisten lisäksi myös kuntaa, muuta julkisyhteisöä ja näiden palveluksessa olevaa henkilöstöä sekä hoitolaitoksen ylläpidosta ja palvelu- ja tukiasumisen järjestämisestä huolehtivaa toiminnanharjoittajaa ja tämän palveluksessa olevaa henkilöstöä. Velvollisuutena on ilmoittaa ilmeisestä palovaarasta tai muusta välittömästä onnettomuusriskistä pelastusviranomaiselle kuten pelastuslakiin on kirjattu.

Kohta 4.1.1 on kirjattu seuraavaa

IV-riskiluokan asutuilla alueilla tehokas pelastustoiminta voi alkaa pidemmänkin ajan kuluessa kuin I–III-riskiluokissa. Jos kiireellisissä pelastustehtävissä pelastustoimintaa ei kyetä aloittamaan alle 40 minuutissa, on kyseisellä alueella kiinnitettävä erityistä huomiota ihmisten omatoimiseen varautumiseen. Lisäksi kehitetään yhteistyötä sekä viranomaisten, **sopimuspalokuntien** että vapaaehtoisjärjestöjen kanssa, jotta onnettomuuden alkutoimenpiteet saadaan mm. IV-riskiluokan alueilla käynnistettyä mahdollisimman tehokkaasti.

Mielestämme sopimuspalokuntien kanssa yhteistyötä pitää kehittää kaikissa riskiluokissa I – IV eikä vain IV-riskiluokassa. Kirjausta on muutettava niin, että yhteistyötä kehitetään sekä viranomaisten, sopimuspalokuntien että vapaaehtoisjärjestöjen kanssa kaikissa riskiluokissa, jotta onnettomuuden alkutoimenpiteet saadaan käynnistettyä mahdollisimman tehokkaasti.

Kohta 4.1.2

Lausunnosta positiivista on, että Varsinais-Suomen pelastuslaitos asettaa tavoitteeksi valtakunnallista minimitasoa paremman toimintavalmiusaikatavoitteen. Suunnittelun lähtökohtana on, että riskiruuduissa tapahtuneet onnettomuudet kyettäisiin tavoittamaan riskiruudulle asetetun toimintavalmiusaikatavoitteen puitteissa vähintään 80 %:ssa kiireellisistä pelastustehtävistä. Valtakunnallinen minimitaso on määritelty 50% tasolle. Varsinais-Suomessa halutaan siis valtakunnallista tasoa huomattavasti parempaa palvelutasoa toimintavalmiusajoissa.

Em. kohdan ”päättös” kohdassa kuitenkin kirjauksena on ”Riskiluokkien toimintavalmiusajat saavutetaan eri riskiluokkien alueilla vähintään 50 %:ssa kaikista kiireellisistä tehtävistä paloasemaverkkovision toteutuessa.” Tämä on ristiriidassa esitetyn tavoitteen kanssa, joka tulee korjata vastaamaan haluttua tavoitetta eli 80%.

Palvelutasopäätösluonnoksessa esiintyy huolestuttava määrä sana ”pyritään” (15 kertaa). Näissä kohdissa kirjauksen toteutuminen ei konkreettisesti aiheuta toimenpiteitä ja niinpä sanamuoto tulee vaihtaa toteuttamista paremmin kuvaavaan sanaan. Varsinkaan sopimuspalokuntia koskettavat kirjaukset eivät muutu konkreettiseksi tällä kirjauksella.

Pelastuslaitos lupaa kouluttaa palokuntien nuoriso-osastoja. Mitä tämä käytännön toimenpiteinä tarkoittaa? pyydetään konkreettista kirjausta tämän toteuttamiselle.

Ruskon VPK:n hallituksen puolesta

Ruskolla 9.10 2020

Pasi Kanerva

Ruskon VPK:n Hallituksen puheenjohtaja